

2003070053
8000; 9310

Vestmannaeyjabær
Ólafur M. Kristinsson, hafnarstjóri
Ráðhúsinu
900 Vestmannaeyjar

Reykjavík, 26. nóvember 2003
/--

Efni: Dýpkunarframkvæmdir við Vestmanneyjahöfn. Ákvörðun um matsskyldu

Vísað er til erindis Hafnarstjórnar Vestmannaeyjahafnar dags. 25. júlí 2003 þar sem Skipulagsstofnun er tilkynnt dýpkunarframkvæmd við Vestmannaeyjahöfn samkvæmt 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum og lið 2a í 2. viðauka laganna.

Skipulagsstofnun leitaði álits Vestmannaeyjabæjar, Hafrannsóknastofnunarinnar, Siglingastofnunar og Umhverfisstofnunar

Umsagnir bárust frá Vestmannaeyjabæ með bréfi dags. 12. nóvember 2003, Hafrannsóknastofnuninni með bréfi dags. 20. nóvember 2003, Siglingastofnun með bréfi dags. 29. október 2003, Umhverfisstofnun með bréfi dags. 13. nóvember 2003.

FRAMLÖGÐ GÖGN FRAMKVÆMDARAÐILA

Fyrirhuguð framkvæmd

Fyrirhuguð er dýpkun í höfn og innsiglingu Vestmannaeyjabæjar. Dýpka á snúningssvæði sem er 210 m í þvermál í -8,0 m dýpi og innsiglingu í -8,5 til -9,0 m dýpi. Snúningssvæðið er á milli Básaskersbryggju og Friðarhafnarbryggju að sunnan og Gjábakka að norðan. Dýpkun innsiglingar er frá austurenda Nausthamarsbryggju og út fyrir Hörgeyrargarð og Hringaskersgarð, út á 9 m dýpi við Heimaklett. Áætlað magn í dýpkuninni er um 135.000 m³. Dýpkunin er að megninu til stofndýpkun, en að litlu hluta viðhaldsdýpkun.

Losunarstaður

Fyrirhugaður losunarstaður er á 35 m dýpi í 300 til 400 m austan við Ystaklett. Þar hafa grafskip losað efni úr höfninni í tugi ára, m.a. við dýpkun hafnarinnar eftir gos. Grafskip Vestmannaeyjahafnar hefur losað þar um 15 - 20 þúsund rúmmetra á ári. Með gögnum framkvæmdaraðila fylgdi skýrsla Rannsóknarseturs Vestmannaeyja um könnun á botngerð og lífríki á losunarstöðum þar sem fram kemur að losunarstaðirnir eru báðir með frekar gróft set

sem að samanstendur af vikri, blágrýti og skeljabrotum. Þar kemur einnig fram að líffjölbreytileikinn þ.e. tegundafjöldi og fjöldi einstaklinga innan hverrar tegundar er mjög lítil.

ÁLIT UMSAGNARAÐILA OG SVÖR FRAMKVÆMDARAÐILA

Almennt

Vestmannaeyjabær, Hafrannsóknastofnunin, Siglingastofnun og Umhverfisstofnun telja að ekki séu líkur á að dýpkun Vestmanneyjahafnar muni valda umtalsverðum umhverfisáhrifum og skuli því ekki vera háð mati á umhverfisáhrifum.

Mengun botnsets

Umhverfisstofnun telur að niðurstöður efnagreininga á botnseti úr Vestmanneyjahöfn staðfesti að ekki sé mengunarhætta af völdum eiturefna í setinu og að ekki séu líkur á að losun botnsefnis úr Vestmannaeyjahöfn valdi umtalsverðum umhverfisáhrifum. Vörpun dýpkunarefnis í hafið sé háð leyfi Umhverfisstofnunar sbr. 13 gr. laga nr. 32/1986 um varnir gegn mengun sjávar.

Botngerð og lífríki

Í umsögn Umhverfisstofnunar kemur fram að niðurstöður úr rannsóknum á botngerð og lífríki á losunarstöðunum bendi til þess að botninn einkennist af misgrófum sandi, vikri, blágrýti og skeljamulningi á báðum stöðum. Losunarstaðirnir beri þess merki að um mikla strauma sé að ræða á svæðinu og því megi ætla að botndýralíf þrífist þar illa vegna hreyfinga á steinum, vikri og skelbrotum. Jafnframt megi álykta að losun dýpkunarefnis á þessum stöðum í gegnum tíðina hafi sitt að segja um tegundafjölbreytni svæðisins, þar sem að báðar losunarstöðvar einkennast af lítilli tegundafjölbreytni og fáum einstaklingum innan hverrar tegundar. Ekki hafi fundust neinar sjaldgæfar tegundir á svæðinu. Það er mat Umhverfisstofnunar að ekki séu líkur á því að losun á efni vegna framkvæmdarinnar á losunarstað austan við Ystaklett og norðan við Eiðið muni valda umtalsverðum umhverfisáhrifum.

Í umsögn Hafrannsóknastofnunarinnar segir að samkvæmt munnlegum upplýsingum frá mönnum sem vel þekkja til, sé sandbotninn á losunarstöðum og lífríki þar fábrotið og straumar miklir. Stofnunin taldi þó æskilegt að gerð yrði einföld könnun á botngerð og lífríki, í ljósi þess að nú á að losa mun meira magn efna á þessa staði en dæmi eru um frá fyrri tíð. Þessari könnun var ábótavant þar sem ekki var greint frá flokkun og tegund smádýra (<5 mm), og stór dýr (> 5 mm) voru ekki greind til tegunda. Með samtali við skýrsluhöfund aflaði Hafrannsóknastofnunin frekari upplýsinga um niðurstöður flokkunar á smádýrum, sem ekki voru birtar í könnuninni. Að sögn skýrsluhöfundar, fundust fá smádýr og stór dýr í sýnum. Þó að takmarkaðar upplýsingar um botndýr og lífríki komi fram í könnunni, telur Hafrannsóknastofnun engu að síður mögulegt að ætla að munnlegar upplýsingar heimamanna séu réttar, þ.e. að lífríki á losunarstöðum sé fábrotið. Dýpkunarframkvæmdir í Vestmanneyjahöfn hafi verið geysimiklar á síðustu áratugum og því megi búast við að sú röskun sem af þeim hefur hlotist á lífríki sé nú þegar orðin það mikil að ekki verði úr bætt. Í því ljósi telur Hafrannsóknastofnunin ekki ástæðu til að fram fari sérstakt umhverfismat vegna frekari dýpkunarframkvæmda innan hafnarinnar.

Hljóðstig af völdum framkvæmda

Í umsögn Umhverfisstofnunar er bent á að talsvert ónæði geti orðið á meðan á dýpkunarframkvæmdum standi, en þar sem að framkvæmdirnar verða tímabundnar og staðsettar á athafnasvæði, telur stofnunin að ekki verði um umtalsverð umhverfisáhrif að ræða. Stofnunin leggur áherslu á að þess sé gætt að hljóðstig vegna framkvæmda haldist innan ákvæða reglugerðar nr. 933/1999 um hávaða.

Öryggi og umferð um höfnina

Í umsögn Siglingastofnunar eru fyrirhugaðar dýpkunarframkvæmdir taldar hafa góð áhrif á notkun hafnarinnar, þar með talið öryggi í siglingum. Framkvæmdaraðili geri ráð fyrir lítilsháttar truflun á umferð um höfnina á meðan á framkvæmdatíma standi sem muni verða leyst í samvinnu við verktaka. Einnig telur Siglingastofnun að dýpkunarframkvæmdirnar muni ekki valda rofi eða landbroti á nærliggjandi ströndum.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Um er að ræða dýpkun í höfn og innsiglingu Vestmannaeyja í -8 til -9 m dýpi og losun á um 135 þús. m³ af dýpkunarefni austan við Ystaklett. Framkvæmdin er tilkynningarskyld til ákvörðunar um matsskyldu samkvæmt 6. gr. og lið 2a í 2. viðauka í lögum nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.

Skipulagsstofnun telur að við dýpkun Vestmannaeyjahafnar og losun efnisins austan við Ystaklett muni hljóttast nokkurt rask þegar tillit er tekið til mengunarhættu af völdum eiturefna í botnseti og lífríkis á losunar og dýpkunarstöðum, auk hávaðamengunar á meðan á framkvæmdartíma stendur. Dýpkunarframkvæmdir í Vestmanneyjahöfn hafi verið geysimiklar á síðustu áratugum og því megi búast við að sú röskun sem af þeim hefur hlotist á lífríki sé nú þegar orðin það mikil að ekki verði úr bætt. Niðurstöður efnagreininga á botnseti úr Vestmannaeyjahöfn sýna að ekki er mengunarhætta af völdum snefilefna í setinu. Rannsóknir á vistkerfi og botngerð losunarstaða sýna að förgun dýpkunarefnis undanfarin ár og sterkir straumar séu þess valdandi að lítill líffjölbreytileiki ríki á svæðinu. Skipulagsstofnun telur því að ekki verði um veruleg áhrif að ræða á lífríki. Þar sem að ónæði af völdum dýpkunnar mun vera tímabundið og framkvæmdir fara fram á athafnasvæði, telur Skipulagsstofnun að ekki verði um veruleg áhrif að ræða á hljóðvist.

Í samræmi við 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 hefur Skipulagsstofnun farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu, umsagnir og svör framkvæmdaraðila við þeim. Á grundvelli þessara gagna er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að dýpkunarframkvæmdir við Vestmannaeyjahöfn sé ekki líklegar til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og skuli því ekki háðar mati á umhverfisáhrifum.

Skipulagsstofnun vekur athygli á að framkvæmdirnar eru háðar framkvæmdaleyfi Vestmannaeyjabæjar skv. 27. gr. skipulags- og byggingarlaga nr. 73/1997 m.s.b. Stofnunin bendir einnig á að vörpun dýpkunarefnis í hafið er háð leyfi Umhverfisstofnunar sbr. 13 gr.

laga nr. 32/1986 um varnir gegn mengun sjávar.

Samkvæmt 6. gr. laga nr. 106/2000 má kæra ákvörðun Skipulagsstofnunar til umhverfísráðherra. Kærufrestur er til 29. desember 2003.

Hólmfríður Sigurðardóttir

Auður Ýr Sveinsdóttir

Afrit.

Umhverfísráðuneytið, Vestmannaeyjabær, Hafrannsóknastofnunin, Siglingastofnun og Umhverfisstofnun.